

Agentschap NL
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

InfoMil Nieuws | 58

Jaargang 15 | juli 2010

>> Als het gaat om milieu en leefomgeving

In dit nummer

Wat gebeurt er in de asbestketen?	4
Gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit beoordelen	6
Beter toezicht op majeure risicobedrijven	7
MLV-team adviseert over luchtkwaliteit	8
Projecten onderbouwen met het NSL	9
Wat kun je met Omgevingsloket online?	10
Vragen aan de helpdesk	11
Agenda en verschenen	12

Korte berichten

Schakeldag 27 april 2010: "Kennissen en goede contacten onmisbaar"

Een recordaantal van 420 milieu- en RO-professionals werd tijdens de Schakeldag op 27 april jl. bijgepraat over tientallen milieu-onderwerpen in vijftig presentaties, workshops en discussies.

Uitvoerders en handhavers van VROM-regelgeving beleven roerige tijden met de Wabo, Regionale Uitvoeringsdiensten en de tweede fase van het Activiteitenbesluit. Dit alles voor een betere uitvoering die burgers en bedrijven minder belast. Volgens manager InfoMil Arjan de Zeeuw en inspecteur-generaal Harry Paul van de VROM-Inspectie zijn kennis en goede contacten daarbij onmisbaar. Paul stelde dat bedrijven groter worden en steeds vaker op regionaal of internationaal niveau opereren. "Tegelijkertijd schrijdt de techniek voort, wat de overheid voor nieuwe dilemma's stelt. Bovendien is er veel geld te verdienen aan het niet-naleven van regelgeving. Denk aan recent ontdekte bodemfraude en illegale afvaltransporten. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen voor vergunningverlening en toezicht: alertheid en goede kennis van zaken zijn dus nodig. Daarom waardeer ik de Schakeldagen."

Informatie op maat

Zowel specialist als nieuwkomer op milieugebied konden ieder wat van hun gading vinden. Van een introductie in geluid, bodem-bescherming, luchtemissies en luchtkwaliteit tot een grondige behandeling van de Wabo, Regionale Uitvoeringsdiensten en aardgasvulstations. Ook was er dit jaar veel aandacht voor ruimtelijke ordening. Bodem+ informeerde de deelnemers onder andere over aanpassingen van het Activiteitenbesluit en lichtte een tipje van de sluier op van de nieuwe Nederlandse richtlijn bodem-bescherming.

Naast de presentaties en workshops was er veel gelegenheid om te netwerken tijdens de pauzes en de lunch. Op het Marktplaatsplein ontmoetten bezoekers en experts elkaar voor een inspirerend en informatief gesprek en werden de achttien stands druk bezocht.

➔ Op www.schakeldag.nl vindt u een verslag, foto-impressie en presentaties

Nederland helpt nieuwe kandidaat EU-lidstaten

Kroatië en Turkije zijn kandidaat-lidstaten van de EU. Daarom nemen ze Europese regelgeving over. Dat was aanleiding voor het Kroatische ministerie van Milieu om de Nederlandse overheid te vragen om hulp bij de invoering van de veiligheidsrichtlijn Seveso II. Het Turkse ministerie van Milieu en Bosbeheer heeft bij ons land aangeklopt voor trainingen in waterkwaliteitsbeleid om de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in te voeren.

InfoMil en DCMR Milieudienst Rijnmond assisteren de Kroaten bij het schrijven van een handleiding over taken en verantwoordelijkheden voor de uitoefening van veiligheidstoezicht. Daarnaast worden trainingen gegeven en brengt een Kroatische delegatie deze zomer een bezoek aan enkele Nederlandse overheden en kennisinstellingen. Het project wordt afgesloten met een gezamenlijke inspectie. Hiermee hebben de Kroaten medio 2011 voldoende handvatten om het toezicht op de meest risicovolle bedrijven in hun land goed uit te voeren.

Voor Turkije ontwikkelen InfoMil en de Dienst Landelijk Gebied (DLG) in 2010 en 2011 een trainingsprogramma op het gebied van de KRW. Daarmee ondersteunen ze het Turkse ministerie van Milieu en Bosbeheer bij het opstellen van regionale stroomgebiedsbeheersplannen. Het Nederlandse projectteam traint een kerngroep van Turkse ambtenaren, die vervolgens trainingen gaan geven aan Turkse rijks- en regionale collega's. Uiteindelijk doel is het regionale kennisniveau zodanig te verhogen dat in alle 25 stroomgebieden regionale stroomgebiedsbeheersplannen kunnen worden opgesteld. Daarnaast wordt de vorming van een intern trainingsinstituut onderzocht, zodat de KRW-trainingstrategie door de Turken ook voor andere trainingen over aanverwante EU-milieurichtlijnen kan worden gebruikt.

➔ Ga voor aanvullende informatie naar www.infomil.nl/infomilnieuws

Losse bouwactiviteiten zelden vergunningplichtig

In februari 2010 deed de Raad van State uitspraak over een zaak met betrekking tot het aanleggen van een metrostation voor de Noord/Zuidlijn in Amsterdam.

Hier oordeelt de Afdeling van de Raad van State over de vraag of een bouwplaats moet worden aangemerkt als een Wm-inrichting. Met deze uitspraak (ABRvS 200901215) wordt een belangrijk element toegevoegd aan de bestaande jurisprudentie. De Afdeling bevestigt dat de Wet milieubeheer niet beoogt om het milieu te beschermen tegen nadelige gevolgen van bouwactiviteiten. Daarom wijst het Inrichtingen- en vergunningenbesluit (Ivb) bouwactiviteiten dan ook niet aan als inrichting die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken. Motoren op een bouwplaats zijn uitgesloten van het Ivb, vanwege hun tijdelijke aanwezigheid. Hieruit kan worden opgemaakt dat bouwactiviteiten alleen vergunningplichtig zijn als ze worden uitgevoerd op een bouwplaats die om andere redenen al een Wm-inrichting is.

➔ Ga voor aanvullende informatie naar www.infomil.nl/infomilnieuws

M.e.r.-regelgeving gemoderniseerd

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor milieueffectbeoordeling (m.e.r.) in werking getreden. Deze herziening van de m.e.r.-wetgeving vermindert de regel- en lastendruk en leidt tot een meer samenhangend systeem van milieubeoordelingen voor projecten (worden binnen m.e.r.-regelgeving aangeduid als besluiten) en plannen.

De veranderingen hebben betrekking op de procedures. Er verandert niets aan de plan-m.e.r.-plicht en het besluit-m.e.r.-plicht. Ook de m.e.r.-beoordeling blijft in zijn huidige vorm bestaan. Een belangrijk verschil met de oude plan-m.e.r.-procedure is dat de nieuwe procedure de verplichting kent om gelegenheid te bieden zienswijzen in te dienen in de beginfase van de procedure. De vereenvoudiging van de procedure voor besluiten (projecten) levert de meeste regel- en lastenvermindering op. Er hoeft bijvoorbeeld geen startnotitie te worden opgesteld, de Commissie voor de m.e.r. hoeft in de beginfase van de procedure (richtlijnenfase) niet meer verplicht om advies te worden gevraagd en het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) vervalt.

➔ Ga voor aanvullende informatie naar www.infomil.nl/infomilnieuws

Afspraken maken over energiebesparing bij supermarkten

In het convenant 'Energiebesparing bij supermarkten' spreken gemeenten en bedrijven onder meer af om de koel- en vriesmeubelen af te dekken. Dit levert een aanzienlijke energiebesparing op. Begin dit jaar ondertekende Albert Heijn als eerste supermarkt zo'n convenant met de gemeente Amsterdam en de milieudiensten West-Holland en IJmond. Tijdens E-day op 27 april jl. gaven onder

meer AgentschapNL, InfoMil, milieudiensten, fabrikanten van deursystemen en de gemeente Amsterdam presentaties over het convenant. Ook gingen diverse sprekers in op de handhaving van de overeenkomst bij supermarkten.

➔ Ga voor aanvullende informatie naar www.infomil.nl/infomilnieuws

Consequenties Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet (Chw) in werking getreden. Deze wet heeft invloed op vele wetten, waaronder milieu-regelgeving. De kern van de Chw is dat met nieuwe en/of aangepaste procedures doelgericht wordt gewerkt aan werkgelegenheid en duurzaamheid. De Chw omvat twee categorieën maatregelen:

- Tijdelijke maatregelen voor afgebakende lijsten met projecten en bevoegdheden;
- Wijzigingen van bijzondere wetten (structureel).

Er zijn bijvoorbeeld structurele wijzigingen voor geluidsaspecten. Daardoor is het nu mogelijk om een geluidreductieplan te gebruiken bij vergunningverlening en om hogere waarden vast te stellen bij wijzigings- en uitwerkingsplannen. Bovendien is de definitie van een industrieterrein in de Wet geluidhinder gewijzigd. En voor luchtkwaliteit is bijvoorbeeld de meldingsprocedure voortaan ook opengesteld voor wijzigingen in een NSL-project of -maatregel. Uitgebreide informatie over de betekenis van de Chw – bijvoorbeeld voor milieueffectrapporten en de Wet ruimtelijke ordening – staat op de website van InfoMil.

➔ Ga voor aanvullende informatie naar www.infomil.nl/infomilnieuws

Bij elk bericht vindt u aanvullende informatie via www.infomil.nl/infomilnieuws, tenzij er een andere url staat vermeld.

Weten wat er in de asbestketen gebeurt

Vijf toezichhoudende instanties moeten controleren of huiseigenaren, aannemers en transporteurs zich houden aan de wettelijke asbestregels. Dat dit niet eenvoudig is, bleek uit een rapport dat zomer 2009 verscheen. Daarin concludeerden de onderzoekers dat vijftig tot tachtig procent van de asbest illegaal wordt verwijderd. Voor oud-minister Cramer van VROM was dit destijds reden om met alle betrokken partijen een taskforce op te richten. Wat is het effect hiervan en wat moet er nog gebeuren?

Medio mei levert een Google-zoekactie vijf nieuwsberichten over asbest op in één week. Drie dagbladen rapporteren over een voormalige bouwvakker die in zijn eigen overlijdensadvertentie waarschuwt voor de gevaren van asbest. In Losser is een kleine hoeveelheid asbest vrijgekomen bij brand en woningcorporatie Portaal onderzoekt de aanwezigheid van asbest in een wijk in Leidschendam voordat de sloophamer eraan te pas komt. Asbest is regelmatig in het nieuws en dat is niet verwonderlijk. Circa een derde van alle gebouwen van voor 1994 bevat dit materiaal. En omdat Nederland een dichtbevolkt land is waar veel wordt gerenoveerd en gesloopt, is asbest een issue. Niet alleen voor de media, ook voor de overheid. Zo onderzoekt de VROM-Inspectie elk jaar de asbesttaken bij gemeenten. “Het gaat de goede kant op”, zegt beleidsmaker Rianne Dobbelsteen van VROM. “Van de gemeenten die in 2008 nog een onvoldoende kregen, voldeden er in 2009 vier niet aan de eisen. We hebben deze vier gemeenten publiek gemaakt en er werd direct actie ondernomen. De lokale pers en de gemeenteraad stelden vragen en dat leidde weer tot reacties van de betreffende wethouder. Meteen een verbetering van de situatie. Dat was de bedoeling!”

Dobbelsteen haast zich te zeggen dat ze de situatie niet rooskleuriger wil voorstellen dan het is. “Binnenkort doet de VROM-

Rianne Dobbelsteen

Inspectie weer een rondje om te kijken of het nu echt goed genoeg is.”

Asbestvolgsysteem

Juni 2009 verscheen het rapport ‘Naleving Asbestregels’, waarin bureau Bartels in opdracht van VROM de handhaving in de asbestketen onderzocht. Daaruit bleek dat veel huiseigenaren en asbestverwijderaars geen sloopvergunning aanvragen bij de gemeente en dat sloopafval vaak niet wordt gemeld voor vervoer. “Willen we beter grip krijgen op aanwezigheid, verwijderen, transport en verwerking van asbest, dan moeten alle toezichhoudende overheden beter samenwerken.” Naar aanleiding van deze rapportage en de bijbehorende publiciteit, stelde toenmalig minister Cramer een taskforce samen met vertegenwoordigers van diverse betrokken partijen, zoals Sociale Zaken en Werkgelegenheid, VROM, Arbeidsinspectie en milieu-inspectie, het IPO en de VNG. Deze groep doet voorstellen om het toezicht op de asbestketen te verstevigen. Daarbij is het belangrijk dat de ketenpartijen hun verantwoordelijkheden

Scherpere asbestnormen

Op 3 juni 2010 is het definitieve advies van de Gezondheidsraad verschenen over de risico's van blootstelling aan asbest. De raad adviseert het huidige milieubeleidsmatig vastgestelde maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) voor de buitenlucht te verlagen voor chrysotiel (wit asbest) en amfibool asbest (onder meer blauw en bruin asbest) met respectievelijk een factor 40 en 30. VROM zal naar aanleiding hiervan onderzoeken hoe deze normen in de wetgeving kunnen worden opgenomen. Op www.gezondheidsraad.nl vindt u meer informatie en kunt u het volledige rapport downloaden.

nemen en informatie onderling delen. Een goed initiatief op dit gebied is het asbestvolgsysteem. Aedes – de koepelorganisatie van woningcorporaties – en asbestverwijderaars hebben in het asbestvolgsysteem het hele traject van asbestinventarisatie en asbestverwijdering geautomatiseerd. Daarbij werden ze ondersteund door het programma ‘Slim Geregeld, Goed Verbonden’ van het ministerie van EZ. “Het asbestvolgsysteem leidt niet alleen tot kortere doorlooptijden voor de vergunningverlening, maar ook tot minder fouten en meer transparantie in de keten. Gemeenten die hebben meegedaan aan het traject zijn erg enthousiast over de voordelen: op deze manier kunnen alle betrokkenen precies zien wie wat heeft uitgevoerd en of er ergens in de keten lacunes zijn. Persoonlijk vind ik het een prachtig systeem. Daarom ben ik blij met het onderzoek om het systeem voor alle corporaties, bedrijven, particuliere eigenaren en overheden landelijk te ontsluiten. Op dit moment bekijken we met een aantal IT-deskundigen hoe dit het beste kan. Deze zomer komen we met een Plan

van Aanpak met een kosteninschatting, plus een tijdpad.”

Communicatie

Dobbelsteen stelt dat voorlichting over asbest de komende tijd belangrijk blijft. “Iedereen moet weten dat woningen van voor 1994 asbest kunnen bevatten. Bij veel huiseigenaren ontbreekt deze kennis. Logischerwijs moeten gemeenten het voortouw nemen om burgers en bedrijven hierop te wijzen en te vertellen wat ze moeten doen als ze gaan verbouwen, omdat de burger met bouwplannen als eerste bij zijn gemeente aanklopt voor informatie. Nog niet alle gemeente-ambtenaren bij Milieu-, Bouw- en Woningtoezicht hebben momenteel die kennis in huis. Daarom continueren we de ‘asbestambassadeurs’. Professionals van gemeenten kunnen zich aanmelden voor een speciale asbestopleiding. Daarna is het de bedoeling dat deze mensen ook collega's in andere gemeenten helpen.

“Blij met onderzoek om asbestvolgsysteem landelijk te ontsluiten”

We hebben inmiddels circa 25 zeer enthousiaste asbestambassadeurs. Tijdens de terugkomdagen leren we van elkaar. Hele praktische tips worden uitgewisseld:

Fiscale aftrekregeling voor bedrijven

Sinds kort kunnen bedrijven gebruikmaken van een fiscale aftrekregeling (MIA/VAMIL) voor de vervanging van asbestdaken. Gemeenten kunnen ondernemers hierop attent maken.

Meer informatie:
www.infomil.nl/asbestdaken

wanneer kan je het beste het OM betrekken? Maar ook: hoe organiseer je informatie-uitwisseling en betrokkenheid in je eigen regio? De asbesthandhaving is immers behoorlijk ingewikkeld. Er zijn zoveel partijen betrokken: gemeente, provincie, arbeidsinspectie, de politie, het OM en de milieu-inspectie. Dan is het goed als professionals voor advies kunnen aankloppen bij een asbestambassadeur die regionaal het overzicht heeft en de mensen en procedures kent.”

Behalve de inhoudelijke kennis bij gemeentemensen, is veel overtuigingskracht nodig van de baliemedewerkers. “Want huiseigenaren zitten niet te wachten op de boodschap dat ze een onderzoek moeten laten uitvoeren naar asbest, of dat ze mannen in witte pakken moeten inschakelen om asbest te verwijderen. In zulke situaties moet je mensen bewust maken van potentieel gevaar en overtuigen van het nut van maatregelen. Een ware uitdaging voor onze communicatiemensen.”

Kennis delen

Dobbelsteen stelt dat de kennis over asbest bij gemeenten de afgelopen jaren is verbeterd, al kan het altijd nog beter. “Sommige asbestambassadeurs geven aan dat ze te weinig werktijd hebben om ook nog alle vragen van collega's bij andere gemeenten te beantwoorden. Hiervoor

zoeken we praktische oplossingen. Zo zijn er inmiddels mogelijkheden om kennis en ervaring op het gebied van de asbesthandhaving onderling uit te wisselen met Viadesk van InfoMil. Dit is een digitale ontmoetingsplek om documenten te delen, afspraken te regelen en vragen te beantwoorden.”

“Asbestambassadeurs hebben regionaal overzicht en kennen de mensen en procedures”

Dobbelsteen stelt dat het asbestvolgsysteem, het project asbestambassadeurs en Viadesk goede hulpmiddelen kunnen zijn, maar dat het enige tijd duurt voordat instanties er gebruik van gaan maken. “Sommige toezichthouders willen hun eigen systemen blijven gebruiken. Op zich is daar niets mis mee, zo lang de kennis wel ontsloten wordt voor alle andere partijen. Informatie delen dus. Bijvoorbeeld door het eigen systeem aan te sluiten op een landelijk asbestvolgsysteem of handhaafstelsel. Ik wil iedereen op het hart drukken kennis te delen. We kunnen alleen goed toezicht houden als we weten wat er in de hele asbestketen gebeurt. Ontbreekt een schakel, dan verlies je het overzicht en houden we de illegaliteit voor kwaadwillenden in stand.”

Wanneer zijn alternatieve maatregelen gelijkwaardig?

Bedrijven mogen andere milieumaatregelen toepassen dan het Activiteitenbesluit voorschrijft, mits de alternatieve maatregel gelijkwaardig is. Gemeenten beoordelen of dit zo is. Maar soms is dat lastig. Bijvoorbeeld als het gaat om de hoogte van een uitblaasopening van het ventilatiesysteem in een parkeergarage. De Werkgroep Beoordeling Gelijwaardigheid Activiteitenbesluit kan gemeenten adviseren over verzoeken om andere maatregelen te nemen. Coördinator Erik van Vliet vertelt hoe dat werkt.

Sinds de oprichting van de Werkgroep op initiatief van VROM, acht maanden geleden, ontving het secretariaat van de Werkgroep tien verzoeken. De inhoud ervan is net zo breed als het Activiteitenbesluit zelf. Afhankelijk van het onderwerp van het verzoek, stelt Van Vliet dan een op maat gesneden team van inhoudelijke deskundigen samen. Er is altijd een vertegenwoordiger vanuit een lokale overheid en uit het bedrijfsleven betrokken, om de aansluiting op de praktijk te waarborgen.

Ingewikkelde berekeningen

Dat de kennis om een verzoek te beoordelen soms heel specifiek kan zijn, illustreert een verzoek over de hoogte van de uitblaasopening van het ventilatiesysteem van een parkeergarage. Van Vliet: "Volgens het Activiteitenbesluit moet de lucht uit de parkeergarage ten minste vijf meter boven straatniveau worden afgezogen of één meter boven de hoogste daklijn van gebouwen gelegen binnen 25 meter vanaf het uitblaaspunt. In opdracht van een gemeente beoordeelden we een verzoek van de exploitant van een parkeergarage. Hij wilde een lagere uitblaasopening toepassen, op 1,5 meter hoogte. Bij het verzoek was een rapport bijgevoegd, waarin de exploitant aantoonde dat dit geen negatieve effecten had op de luchtkwaliteit van omliggende bebouwing. Om zo'n rapportage te controleren, moet je ingewikkelde berekeningen uitvoeren. Niet alle gemeenten hebben hierover de kennis in huis. Onze experts hebben dat wel."

Onderbouwing

De Werkgroep kan alleen goed adviseren over verzoeken als ze volledig zijn en goed onderbouwd. De gelijkwaardigheid voor alternatieven voor erkende en verplichte maatregelen uit het Activiteitenbesluit moet objectief worden aangetoond. Hoe kan dit? Van Vliet: "Bij erkende maatregelen is dit mogelijk door te toetsen aan de gekwantificeerde doelvoorschriften uit het besluit. Bij verplichte maatregelen kan dit niet en moet het bedrijf vooraf aantonen dat de alternatieve maatregelen het milieu even goed beschermen. Representatieve meetgegevens, onderbouwde berekeningen, analyse van technische specificaties en risicoanalyses kunnen die gelijkwaardigheid aantonen."

Voorbeeld uitblaasopening ventilatiesysteem parkeergarage (Amsterdam)

Informatie

Van de verzoeken die tot nu toe zijn binnengekomen, kon de Werkgroep veruit de meeste niet behandelen omdat de gegevens niet compleet of onvoldoende van kwaliteit waren. Zo ontving de Werkgroep een verzoek om een vetafscheider toe te passen die niet voldeed aan de NEN-norm. "Het bedrijf mag de alternatieve vetafscheider gebruiken als het rendement van die vetafscheider bij dezelfde belasting net zo goed is als van een vetafscheider die voldoet aan de wettelijk voorgeschreven NEN-norm. Dit kan worden aangetoond met metingen van de concentraties olie en vet in het effluent van beide vetafschers. Die gegevens ontbraken bij het verzoek en dus konden wij de gemeente niet adviseren over het gebruik van de alternatieve vetafscheider."

Vooroverleg

Van Vliet raadt gemeenten aan al tijdens het vooroverleg over alternatieve maatregelen aan te dringen op goede informatie. "Daarbij mag het bevoegd gezag er best op wijzen dat het bedrijf volgens het Activiteitenbesluit verantwoordelijk is voor het aantonen van gelijkwaardigheid. Komen milieuprofessionals er in dit voortraject niet uit, dan kunnen zij contact opnemen met ons. Wij gaan dan na welke informatie noodzakelijk is, zodat gemeenten zelf of wij een goed oordeel kunnen geven als het verzoek van het bedrijf op tafel ligt."

Gemeenten die de Werkgroep Beoordeling Gelijwaardigheid Activiteitenbesluit willen inschakelen, kunnen dit doen via www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/activiteitenbesluit-o/gelijwaardige

Majeure risicobedrijven krijgen effectiever en efficiënter toezicht

Vanaf 2011 krijgen majeure risicobedrijven te maken met één integraal toezichtstelsel voor arbeidsomstandigheden, veiligheid, milieu en water. Hiervoor gaan alle betrokken overheidsinstanties samenwerken in regio's. Zij worden daarbij gefaciliteerd door één landelijke organisatie die er tevens op let dat het toezicht overal op dezelfde manier gebeurt. Kees Boekel (VROM-Inspectie) en Robert Mout (DCMR) vertellen over de achtergronden.

Binnen de programma's BeteRZO en Vernieuwing Toezicht Chemie werken de toezichthoudende instanties al samen. BeteRZO richt zich op veiligheid; Vernieuwing Toezicht Chemie op milieu-, arbo- en wateraspecten. Eind 2010 worden beide programma's samengevoegd. Boekel: "De meeste chemiebedrijven zijn ook BRZO-bedrijf, waardoor er vaak twee verbetertrajecten lopen bij één bedrijf. Bovendien lijken de werkwijzen van BeteRZO en Vernieuwing Toezicht Chemie op elkaar. Daarom lag het voor de hand twee verbetertrajecten samen te voegen en toezichtsactiviteiten op elkaar af te stemmen. In april is deze ambitie, verwoord in het 'Eindbeeld BRZO-VT Chemie', door alle betrokken overheden geaccordeerd tijdens de zogenoemde Keizerskroon IV-conferentie. Straks worden al deze bedrijven door alle toezichthouders op dezelfde manier geïnspecteerd." "Ook de handhaving moet worden gestroomlijnd", vult Mout aan. "Een bedrijf dat in overtreding is, krijgt bij wijze van spreken een brief van alle bevoegde gezagen samen, gebaseerd op een gezamenlijk handhavingsbeleid."

Systeemgericht toezicht

In het nieuwe toezichtstelsel neemt systeemgericht toezicht een belangrijke plaats in. "Dat betekent dat je aan de hand van managementinformatie achterhaalt hoe het bedrijf de zorg voor de veiligheid, de werknemers en het milieu heeft geborgd en daarmee ook de naleving op wet- en regelgeving", zegt Mout. "Als je als inspecteur door een bedrijf loopt en je ziet een blusinstallatie, zegt dat iets over het wettelijke voorschrift dat het bedrijf er één moet hebben. Maar je weet niet of het bedrijf de werking van het apparaat om de zoveel tijd controleert. Die gegevens kun je uit managementinformatie halen. Systeemgericht toezicht voegt dus iets toe aan de kwaliteit van de inspectie."

Minder lasten, meer samenhang

Met alle betrokken instanties worden afspraken gemaakt over een afgestemd inspectieprogramma. Het bedrijf heeft daarbij te maken met één loket. "Dit betekent dat één van de toezichthouders als aanspreekpunt fungeert en verantwoordelijk is voor de coördinatie van de toezichtactiviteiten", zegt Boekel. De bevindingen en acties van de toezichthouders komen in een gezamenlijk online informatie-systeem. Boekel: "Een arbo-inspecteur kan bijvoorbeeld zien

waarnaar zijn collega bij de milieu-inspectie heeft gekeken. Die informatie kan misschien ook voor hem bruikbaar zijn. Dit leidt uiteindelijk tot een meer samenhangende benadering. En wellicht kunnen inspecteurs ook elkaars taken overnemen. Op basis van deze gegevens kan ook een integralere beoordeling en rapportage worden samengesteld voor milieu, water, veiligheid en arbeidsomstandigheden."

Wensen

Met het nieuwe inspectietraject beantwoorden de samenwerkende inspecties aan belangrijke wensen vanuit het bedrijfsleven. Er is ervaring mee. De DCMR zette een proefproject op voor de chemische industrie in de Rijnmond, analoog aan het toekomstige landelijke model. Aan het project ging een onderzoek vooraf. "Daaruit bleek dat ondernemers een betere inspectiekwaliteit willen. Geen dubbele gegevens aanleveren, inspecteurs die op de hoogte zijn van de situatie binnen het bedrijf, enzovoort. Goed toezicht dus, en indien mogelijk met minder lasten." De ambities zijn dus onderschreven, hoe gaat het verder? Boekel: "Deze zomer vindt een bestuurlijk overleg plaats met de toezichthoudende instanties om besluiten te nemen over de marsroute die de beschreven ambitie in het 'Eindbeeld' realiseert. Insteek is een landelijke organisatie op te richten voor de regie en facilitering van het toezicht en de uitvoering onder te brengen in vier landsdelige regio's. Het idee is om elk van deze samenwerkingsverbanden een bestuurlijk toezichtplan majeure risicobedrijven op te laten stellen."

➔ Het Eindbeeld voor het toezicht op majeure risicobedrijven is te vinden op www.brz099.nl en www.inspectieloket.nl/domeinen/chemie

Meer effect met kenniscombinatie van milieu en verkeer

Er zijn tientallen maatregelen mogelijk om de luchtkwaliteit te verbeteren. Maar wat werkt nu het best? En hoe kunnen milieumensen daarbij goed samenwerken met hun verkeerscollega's? Gemeenten die hierover een onafhankelijk en deskundig advies willen, kunnen het MLV-team inschakelen, een samenwerkingsprogramma van Agentschap NL/InfoMil en het CROW.

Om de luchtkwaliteit in een aantal straten en pleinen te verbeteren, bedachten milieudeskundigen en verkeersexperts van de gemeente Arnhem een uitgebreid maatregelenpakket. Milieuzones, schone voertuigen, aanpassingen in de infrastructuur om het verkeer beter te laten doorstromen en een andere programmering van de verkeersregelinstanties maakten hier onder meer deel van uit. De gemeente legde de plannen voor aan het team 'Meer met lucht en verkeer' (MLV). Zijn de maatregelen logisch? Kunnen ze worden aangevuld? Het team voerde een quick scan uit. Daaruit bleek dat de gemeente goed bezig is. Met een aantal waardevolle suggesties, onder meer op het gebied van bebording, belijning en de vormgeving van een plein, kon de gemeente de punten op de i zetten. "Het team is zeer deskundig en keek heel kritisch naar het pakket. Voor ons was het prettig om bevestigd te krijgen dat we op de goede weg zijn", zegt senior milieoadviseur Piet van Riel. "Daarnaast dacht het team met mij en mijn collega's mee over de uitvoering van de maatregelen.

Daarin ligt veel toegevoegde waarde. Het MLV-team bestaat niet uit pure milieumensen of verkeersdeskundigen. Ze weten veel van beide vakgebieden af. Hierdoor kunnen ze makkelijk verbindingen leggen. Ik heb bijvoorbeeld meer inzicht gekregen in de afstelling van verkeersregelinstanties voor verschillende verkeerssituaties en welke effecten dat kan hebben op de luchtkwaliteit."

Kosteloos advies

Het MLV-team maakt onderdeel uit van het programma 'Meer met lucht en verkeer', dat 2007 van start ging in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Marien Bakker, lid van het MLV-team en werkzaam bij InfoMil: "VROM wil Brussel duidelijk maken dat Nederland zich inspant om de NSL-normen in 2015 te halen. Om gemeenten daarbij te ondersteunen, heeft het ministerie opdracht gegeven een MLV-team samen te stellen. Tot eind 2010 kunnen gemeenten hier kosteloos van gebruikmaken. Ons advies is maatwerk. Afhankelijk van de vraag van de gemeente, kunnen we bijvoorbeeld workshops organiseren, een second opinion geven over een beleidsstuk, een quick scan uitvoeren of langskomen voor een gesprek."

Mobiliteitsplan

Bakker stelt dat milieudeskundigen en verkeersexperts goede resultaten kunnen boeken. "Sommige milieuprofessionals vinden het lastig een goede keuze te maken uit alle luchtkwaliteitsmaatregelen. Verkeerscollega's kunnen hierover adviseren en deze maatregelen opnemen in het mobiliteitsplan. Met het geld dat gemeenten krijgen om de luchtkwaliteit te verbeteren, kan een extra milieu-effect uit het mobiliteitsplan worden gehaald. Twee vliegen in één klap. Om alle mogelijkheden optimaal te benutten, moet je elkaar wel weten te vinden. Wij kunnen hierbij helpen, bijvoorbeeld in één-op-ééngesprekken. Ook organiseren we cursussen verkeerskunde

voor milieuprofessionals en trainingen milieukunde voor verkeersexperts."

IKEA

Het MLV-team adviseert ook over specifieke knelpunten. Een voorbeeld hiervan was het plan voor de nieuwe IKEA-vestiging in Zaltbommel. Als gevolg hiervan zouden de toevoeren jaarlijks 1,2 miljoen extra auto's te verwerken krijgen. De milieuwethouder wilde de gevolgen voor het milieu beperken. "We organiseerden een workshop met de gemeente, IKEA, de provincie en OV-bedrijven en vonden een goede oplossing. Er zou een buslijn komen die het bedrijventerrein en het centrum van Zaltbommel verbindt met IKEA. Voor bezoekers die hiervan gebruikmaken, worden de meubels gratis thuisbezorgd en in elkaar gezet. We verwachten dat het autoverkeer hiermee onder controle blijft en geen nadelige gevolgen heeft voor de luchtkwaliteit."

➔ Meer informatie is te vinden op www.meermetluchtenverkeer.nl

MLV-team inschakelen

Gemeenten die gebruik willen maken van de diensten van het MLV-team, kunnen contact opnemen met Marien Bakker van InfoMil via marien.bakker@agentschapnl.nl

"Sneller ontwikkelingen realiseren met betere luchtkwaliteit"

Begin dit jaar erkende de Raad van State voor het eerst de onderbouwing van een vrijstellingsbesluit met behulp van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het ging om de reconstructie van het 24 Oktoberplein in Utrecht. De gemeente is er blij mee, omdat een NSL-onderbouwing veel tijd bespaart. "We hoeven de effecten op de luchtkwaliteit niet meer voor elk project in detail te berekenen. Het is voldoende als het project in het NSL past."

Luchtkwaliteitsrapporten en het ontwikkelen van specifieke luchtmaatregelen per project kenmerkten de werkwijze vóór de inwerkingtreding van het NSL in 2009. Dit proces kan worden bemoeilijkt door bezwaarprocedures. Utrecht heeft er ervaring mee. Zo tekenden bewoners bezwaar aan tegen de aanleg van een fly-over bij een plein om de doorstroming van het verkeer te bevorderen. Het proces nam een aantal jaren in beslag, doordat de bewoners het besluit tot de hoogste instantie aanvochten. Programmamanager Bertien Oude Groote Beverborg: "Ondertussen was er een nieuw verkeersmodel ontwikkeld en kwamen er nieuwe CAR- en GCN-gegevens. Om aan te tonen dat we binnen de grenswaarden blijven, moesten we telkens nieuwe luchtkwaliteitsrapporten opstellen. Een kostbare zaak."

Goede monitoring

Toen de zaak bij de Raad van State terecht kwam, was het NSL in werking getreden. De gemeente had de werkzaamheden bij het plein in het programma opgenomen en noemde dit in het betoog aan de rechters. "Zij oordeelden dat de gemeente met het NSL aan de tijdelijke luchtkwaliteitseisen kan voldoen." De Raad van State stelt wel een belangrijke voorwaarde aan projectonderbouwing met het NSL. "De rechters eisen dat we de Monitoringstool hanteren, zodat we daadwerkelijk kunnen bewijzen dat we aan de Europese eisen voldoen",

Artist impression fly-over 24 Oktoberplein Utrecht. Bron: Gemeente Utrecht.

zegt Oude Groote Beverborg. "We moeten er dus op letten dat we alle emissiegegevens van het verkeer correct in de tool verwerken. Anders krijg je discutabele uitkomsten. Het invoeren van deze data is een nauwgezette klus, omdat je bijvoorbeeld niet alleen data moet verzamelen van het aantal voertuigen rondom het plein, maar ook een onderscheid moet maken tussen licht, middel en zwaar verkeer."

Doorkijk naar de toekomst

Na de reconstructie van het plein, oordeelde de Raad van State nogmaals in het voordeel van de gemeente over een nieuw woon- en winkelgebouw bij het Centraal Station. Ook dit project is opgenomen in het NSL. Met deze uitspraken verwacht de gemeente minder langdurige bezwaarprocedures te behandelen. Vanwege de voordelen die het NSL biedt, wil Utrecht voor alle grote ruimtelijke (IBM)-projecten verwijzen naar de tekst van het NSL of op een andere manier onderbouwen dat het plan binnen

het NSL past of er niet mee in strijd is. "Toch blijven we in bepaalde gevallen wel een luchtrapport maken, al is het maar om te voorkomen dat een individueel project onevenredige verslechtering van de luchtkwaliteit veroorzaakt."

Gevraagd naar tips voor andere gemeenten die hun projecten willen onderbouwen met het NSL, antwoordt Oude Groote Beverborg: "De Raad van State toetst op de algemene beschrijving en het nummer van het IBM-project in het NSL. Daarbij is het niet nodig om bijvoorbeeld het exacte aantal vierkante meters horecavoorziening te berekenen. Ook is het belangrijk de monitoring goed te regelen. Blijf de luchtkwaliteit verbeteren in samenwerking met het Rijk, zodat de Raad van State geen aanleiding heeft haar positieve oordeel over de werking van het NSL te wijzigen."

➔ Ga voor meer informatie naar www.infomil.nl/NSL

Omgevingsloket online, wat kun je ermee?

Per 1 oktober 2010 kunnen bedrijven en burgers via Omgevingsloket online controleren of ze een vergunning of melding nodig hebben voor werkzaamheden op het gebied van bouwen, wonen, milieu, monumenten, ruimte, natuur en milieu. Ook kunnen ze digitaal omgevingsvergunningen aanvragen bij lokale overheden. Edwin Tijdeman (NL Milieu en Leefomgeving) en Nico Claij (VROM) geven een overzicht van de inhoud en mogelijkheden van de laatste versie van het digitale loket.

Omgevingsloket online bestaat uit een vragenlijst, aan de hand waarvan bezoekers kunnen controleren of ze een vergunning nodig hebben, een digitaal aanvraagformulier en een module voor overheden om de aanvraag te behandelen. NL Milieu en Leefomgeving is inhoudelijk verantwoordelijk voor het beheer van het Omgevingsloket, VROM voert de regie over de technische realisatie.

Goed geïnformeerd

Bezoekers die een vergunningcheck willen uitvoeren, geven de locatie op waar ze de werkzaamheden gaan uitvoeren, selecteren de werkzaamheden die bij hun project horen – zoals een dakkapel plaatsen of een kozijn veranderen –, en krijgen direct uitsluitsel of ze een vergunning moeten aanvragen of dat een melding nodig is. Edwin Tijdeman: “Is een vergunning vereist, dan komen de werkzaamheden uit de vergunningcheck automatisch op het digitale aanvraagformulier. Zonodig kun je andere werkzaamheden en bijlagen toevoegen, zoals foto’s, tekeningen en berekeningen.” NL Milieu en Leefomgeving vertaalt actuele juridische informatie naar het Omgevingsloket. “Alle Wabo-wetteksten zijn al ingevoerd. Wijzigt een tekst, dan kunnen we dit met een volgende release aanpassen.”

Vergunningen behandelen

Via de behandelmodule kunnen overheden de status van de vergunningaanvraag bijhouden. Inhoudelijk projectleider Nico Claij: “Het is een goede oplossing voor gemeenten die zelf nog geen behandelingsysteem hebben. Ook voor overheden die dit wel hebben biedt Omgevingsloket online een aantal extra voordelen. De publicatie van het aanvraagdossier op één plek betekent dat alle partijen die betrokken zijn bij een vergunningaanvraag altijd toegang hebben tot de laatste versie. Nu werken partijen nog wel eens met verschillende versies. Als een waterschap of een consultant van een adviesbureau een gemeente adviseert over een vergunningaanvraag, is het handig als dit op grond van juiste informatie gebeurt. Je zou dus kunnen zeggen dat de behandelmodule de samenwerking tussen overheden en adviseurs bevordert. Dat geldt ook voor de geavanceerde viewer voor bijlagen bij de aanvraag, zoals tekeningen. Iedereen kan deze documenten

voorzien van aantekeningen. Omdat veel overheden nog geen systeem hebben voor zulke bijlagen, is Omgevingsloket online een goed instrument om aanvullende informatie met elkaar te delen.”

Nieuw in versie 2.3

Omgevingsloket online is al een tijd toegankelijk voor overheden die willen oefenen met het systeem. De laatste versie, 2.3, bevat een aantal verfijningen. “Zo hebben we het vergunningvrije bouwen in het systeem opgenomen”, zegt Tijdeman. “Deze nieuwe wetgeving bepaalt dat burgers en bedrijven geen vergunning nodig hebben voor bepaalde bouwwerkzaamheden als het past in het bestemmingsplan. Burgers en bedrijven die Omgevingsloket online bezoeken en deze werkzaamheden in de vragenlijst invoeren, krijgen te zien dat geen vergunning nodig is.” Als de aanvraag helemaal rond is, kunnen overheden ook de bestanden downloaden en archiveren in hun eigen systeem. Inmiddels werken VROM en NL Milieu en Leefomgeving volop aan een nieuwe versie van het digitale loket. “De bedoeling is om in 2011 de watervergunning toe te voegen”, zegt Claij.

➔ Ga voor meer informatie naar www.omgevingsvergunning.vrom.nl

Vragen aan de helpdesk

Gebruik van HCFK's

Mag een bedrijf met meerdere koelinstallaties zelf een voorraad teruggewonnen HCFK aanleggen om het te gebruiken voor eigen of andere koelinstallaties?

Het antwoord op deze vraag volgt uit artikel 11 van de Europese Verordening (EG) Nr. 1005/2009 betreffende ozonlaag-afbrekende stoffen. Daarin staat dat het op de markt brengen en het gebruik van nieuw geproduceerde HCFK's voor onderhoud van koelinstallaties niet meer mag. Voor het hergebruik van gerecycleerde (ozonlaagafbrekende) stoffen zoals HCFK-22 zijn er twee mogelijkheden: gerecycleerd en geregenereerd koelmiddel. Gerecycleerd koelmiddel kan na een eenvoudig (niet chemisch) reinigingsproces direct worden hergebruikt. Geregenereerd koelmiddel moet eerst worden opgewerkt en behandeld bij een gespecialiseerd bedrijf.

Als een bedrijf koelmiddelen laat terugwinnen, dan mag het deze recycleren bij vestigingen van het eigen bedrijf.

Als een installateur koelmiddelen terugwint, mag die het recycleren voor klanten met vergelijkbare installaties. Alleen het installatiebedrijf mag koelmiddelen bijvullen. Gerecyclede HCFK's op de markt brengen of ter beschikking stellen aan derden is niet toegestaan.

Als het koelmiddel is geregenereerd, dan mag het bedrijf dat de regeneratie heeft uitgevoerd, het koelmiddel verkopen voor onderhoud of service aan koelinstallaties.

Op het etiket staat het soort koelmiddel, de herkomst, degene die onderhoud heeft gepleegd en door wie de regeneratie is uitgevoerd.

Na 2014 mogen HCFK's niet meer voor dit doel worden gebruikt. Het is dus zaak de installaties tijdig aan te passen.

Slachten van dieren en verwerken dierlijke bijproducten

Wat bedoelt het Activiteitenbesluit met het slachten van dieren van meer dan 10.000 kg levend gewicht aan dieren per week en het verwerken van dierlijke bijproducten?

Slachten

Grote slachterijen zijn vergunningplichtig. Per 1 januari 2010 is hiervoor de drempel van 20 dieren gewijzigd in 10.000 kg levend gewicht. De nota van toelichting bevat omrekeningsfactoren om het aantal dieren naar levend gewicht in kilo's om te rekenen. Per diersoort zijn zogenoemde GVE's gegeven, waarbij één GVE staat voor 500 kg levend gewicht. Zo is de GVE voor koeien 1 en voor pluimvee 0,007.

De omrekening is dan als volgt:

- 20 koeien x 1 GVE x 500 kg = 10.000 kg levend gewicht;
- 2857 stuks pluimvee x 0,007 GVE x 500 kg = circa 10.000 kg levend gewicht.

In de berekening worden alleen dieren die levend worden aangeleverd meegenomen.

Verwerken

Bedrijven die dierlijke bijproducten verwerken zijn ook vergunningplichtig. Sinds 1 januari 2010 vallen de meeste uitbeenderijen en een aantal andere bedrijven die slachtproducten verwerken onder het Activiteitenbesluit. Bedrijven die bij het verwerken van slachtproducten verwarmingsprocessen gebruiken, zoals kookketels, kunnen op grond van categorie t van bijlage 1 nog wel vergunningplichtig blijven. Dit is het geval als er bij de verwarmingsprocessen apparaten met een vermogen van meer dan 130 kW gebruikt worden.

Paragraaf 4.8.4. van het Activiteitenbesluit bevat voorschriften voor het ambachtelijk slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten.

Ontvangstbevestiging Wabo

Is het sturen van een ontvangstbevestiging van een aanvraag nieuw onder de Wabo?

Nee, in een aantal gevallen was dit al verplicht. De ontvangst van elektronisch ingediende aanvragen moet op grond van artikel 4:3a Awb worden bevestigd. Ook is deze verplichting bijvoorbeeld in de Woningwet opgenomen. In deze wet is de datum van ontvangst belangrijk in verband met de verlening van de vergunning van rechtswege (de zogenaamde Lex silencio positivo). Daarnaast introduceert de Dienstenwet, die december 2009 in werking is getreden, in artikel 28 de ontvangstbevestiging voor diverse vergunningstelsels, waaronder ook de Wm-vergunning en 8.19-meldingen. Overigens is artikel 28 niet van toepassing op de Wabo. De Wabo regelt dit zelf, en voor alle gevallen hetzelfde (zie de Invoeringswet Wabo, hoofdstuk 1, artikel 1.1 onder T, waarin artikel 3.1 van de Wabo wordt aangepast, en de toelichting op pagina 51 e.v.).

Voor een aantal gevallen bestond echter geen bijzondere procedureregeling en geldt nu nog de Awb, waarin – afgezien van de elektronisch ingediende aanvragen – geen verplichte ontvangstbevestiging is opgenomen.

De Wabo is voor wat betreft de ontvangstbevestiging vernieuwend, omdat deze wet voor alle aanvragen regelt dat de overheid (verplicht) een ontvangstbevestiging naar de aanvrager zendt, inclusief de datum waarop de aanvraag is ontvangen. Deze datum is belangrijk voor de beslistermijn.

Heeft u een vraag voor de helpdesk? Ga naar www.infomil.nl/helpdesk. Onder onderwerpen vindt u veelgestelde vragen, het laatste nieuws, actuele ontwikkelingen en veel achtergrondinformatie.

